

*Л.О. Гаряга, Черкаський інститут банківської справи
Університету банківської справи НБУ*

ОРГАНІЗАЦІЙНА СКЛАДОВА МОНІТОРИНГУ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ В БАНКУ

Неабияку роль у процесі управління кредитним ризиком відіграє моніторинг кредитного ризику, що є важливою передумовою прийняття правильних, оперативних управлінських рішень. Для того, щоб забезпечити вчасне та достовірне здійснення моніторингу кредитного ризику в банку, повинні бути налагоджені взаємозв'язки між усіма його підрозділами.

Моніторинг кредитного ризику повинен здійснюватися на всіх етапах його виникнення. Обмін інформацією при цьому є вирішальним фактором достовірного визначення рівня кредитного ризику у певний момент часу. У сучасних умовах українські банки все частіше починають використовувати інтегровані системи автоматизації інформаційних потоків при здійсненні своєї діяльності. Залежно від розподілу сфер відповідальності загальноприйнята така градація підрозділів у банку: фронт-, мідл- та бек-офіси.

Інформація про кожну кредитну операцію заноситься в загальну базу даних. Це дає можливість у режимі реального часу одержувати всеохоплюючу інформацію як за окремою кредитною угодою, так і за кредитним портфелем у цілому. Укладання кредитної угоди здійснюється за наскрізним принципом та послідовно обробляється у фронт-, мідл- і бек-офісах, одержуючи різні статуси відповідно до обсягу здійсненої роботи.

Фронт-офіс здійснює пошук та залучення клієнтів, супроводжує клієнта до кредитного підрозділу, виявляє потребу клієнта у кредитних продуктах та попередньо аналізує можливості їх повернення. Кредитний підрозділ погоджує умови кредитного договору, збирає та аналізує первинні документи потенційного позичальника, передає кредитний проект до підрозділу ризик-менеджменту, подає кредитний проект на розгляд кредитного комітету відповідного рівня.

Підрозділ ризик-менеджменту оцінює кредитоспроможність, визначає ліміт кредитування, робить запити стосовно клієнта у службі безпеки банку та юридичному підрозділі, складає договір застави, аналізує ризики. У разі позитивного рішення кредитного комітету кредитний підрозділ передає кредитний проект до бек-офісу, де здійснюється укладання угоди, формування кредитної справи, перерахування кредитних коштів на кредитний рахунок клієнта, облік кредитної операції, нарахування відсотків за кредитною операцією, створення резервів під можливі втрати за кредитними операціями.

У подальшому процесі все більшого значення набуває робота працівників на рівні мідл-офісу, який є підрозділом підтримки та супроводження кредитної операції. На цьому рівні відбувається постійний контроль за повнотою повернення кредиту та відсотків за ним, здійснення контролю за грошовими потоками, щоквартальний розрахунок змін у

фінансовому стані позичальника, проведення перевірки стану застави. Проте на цьому функції мідл-офісу не вичерпуються. У межах підрозділу ризик-менеджменту варто створити підрозділ моніторингу кредитного ризику. Цей підрозділ розробляє методики структурування ступеня кредитного ризику, контролює дотримання встановлених граничних ризиків щодо кожного конкретного позичальника, а також за категоріями позичальників визначає рівень інтегрального показника кредитного ризику по всьому банку. Підрозділ моніторингу кредитного ризику повинен застосовувати інтегровану інформаційну систему для розрахунку показників, що використовуються для моніторингу кредитного ризику банку в цілому.

Отже, удосконалення моніторингу кредитного ризику з організаційно-функціональної точки зору передбачає створення підрозділу моніторингу кредитного ризику з використанням інтегрованої інформаційної системи.